

Startup in Residence
Intergov

Startup in Residence Intergov – van inkoop naar impact

Startup in Residence Intergov (SiR Intergov) is het eerste nationale innovatieprogramma in Nederland waarin startups structureel samenwerken met overheden via publieke inkoop in plaats van subsidies. In een tijd waarin maatschappelijke uitdagingen steeds complexer worden, doorbreekt Startup in Residence Intergov traditionele barrières tussen startups en publieke instellingen. Het programma koppelt innovatieve ondernemers aan concrete maatschappelijke vraagstukken van ministeries, provincies en gemeenten, en biedt een unieke mix van co-creatie, financiering (€25.000 per startup), training en een duurzaam partnerschap tussen overheid en ondernemers.

Het succes van Startup in Residence Intergov zit in het systeemdenken: het is geen tijdelijk pilotprogramma, maar een structureel mechanisme waarin de overheid optreedt als medeontwikkelaar en launching customer. Sinds de landelijke start in 2022 zijn meer dan 160 innovatiechallenges uitgevoerd, met meer dan 1.900 aanmeldingen en een vervolgoopdrachtpercentage van 35%. Door het programma worden startups geholpen hun technologieën naar hogere Technology Readiness Level en Organisational Readiness Level-niveaus te tillen, met zichtbare maatschappelijke impact als resultaat.

SiR Intergov verlaagt met een Meervoudig Onderhandse Aanbesteding-inkoopprocedure de instapdrempel voor startups om met de overheid samen te werken, en biedt ruimte voor co-creatie. Of er wordt gekozen om via een innovatieve Europese Aanbestedingsprocedure, Aanbesteden op 3 A4, nog grootser door te pakken. Vanuit deze structuur groeit het programma uit van inkoop- naar impactinstrument.

Aan de hand van inspirerende voorbeelden laat Startup in Residence Intergov zien hoe innovatie en overheid samenkomen. Denk aan Gradient (AI voor beleidsmakers), ReefSystems (natuurinclusieve infrastructuur) en JoinSeven (Codi, snellere beantwoording van Kamervragen). Deze casussen tonen hoe publieke waarden, innovatieve kracht en bestuurlijke samenwerking kunnen samensmelten tot echte vernieuwing.

De Europese Commissie beschouwt het programma inmiddels als een blauwdruk voor pan-Europese innovatie-infrastructuur. Ook het Professioneel en Innovatief Aanbesteden Netwerk voor Overheidsopdrachten (PIANOo) erkent dit (juni 2025): volgens hen bewijst Startup in Residence Intergov dat startups minstens zo waardevolle partners zijn als gevestigde spelers, juist dankzij hun snelheid, creativiteit en frisse blik.

Dimensie I: Een schitterende vernieuwing die werkt

Criterion 1: Impactvol

Startup in Residence Intergov heeft meer dan 160 innovatiechallenges uitgevoerd en meer dan 1.900 startups bereikt. Minimaal 30 tot 50 nieuwe banen zijn direct gecreëerd.

Voorbeelden van impact van oud-deelnemers:

- Argaleo bouwde een *Digital Twin* van steden op basis van bestaande en realtime data en AI. Dit helpt steden veilig en toegankelijk te houden. Het bedrijf is inmiddels internationaal actief in mobiliteitsplanning en crisismangement.
- Tenpu ontwikkelde een *Intelligent Software as a Service aanbestedingsplatform* voor doelmatig en rechtmatig inkopen in de publieke sector. Dankzij opdrachten bij o.a. Den Haag, Den Bosch en Breda groeide het bedrijf van 1 oprichter naar een team van 9.
- JoinSeven lanceerde *Codi*, een AI-tool die de beantwoording van Kamervragen aanzienlijk versnelt. Naast dat Codi inmiddels volledig is geadopteerd binnen de overheid, werd het uitgeroepen tot winnaar van een nationale innovatieprijs.

De impact die SiR Intergov realiseert (snelle, meetbare innovatie op publieke vraagstukken) sluit naadloos aan bij de oproep van de Europese Commissie om lokale innovatie-ecosystemen te activeren voor systeemimpact. In de recente Europese strategie voor regionale innovatie (RIS4), stelt de EC:

“Impactful innovation emerges when regional public institutions collaborate with high-potential SMEs and startups on mission-driven challenges. Especially when public procurement is used to translate needs into market-shaping opportunities.”

— EC Directorate-General for Research & Innovation, RIS4 Strategy, 2022

Deze passage beschrijft letterlijk wat SiR Intergov doet: het zet publieke uitdagingen om in opdrachten voor startups, met aantoonbare impact in werkgelegenheid, digitalisering, duurzaamheid en overheidskracht.

Criterion 2: (H)erkenning door anderen

Startup in Residence Intergov wordt breed erkend als effectief model voor publieke innovatie. De Europese Commissie (Directoraat-generaal voor Digitale Zaken) noemt het programma als potentieel model voor innovatiecapaciteitsopbouw in EU-lidstaten. Deze erkenning onderstreept niet alleen de kwaliteit van de aanpak, maar ook de toepasbaarheid ervan op internationale schaal.

Volgens het Professioneel en Innovatief Aanbesteden Netwerk voor Overheidsopdrachten (PIANOo) zien steeds meer ministeries en provincies de voordelen van dit model en sluiten

zich actief aan. Demo Days trekken nationale beleidsmakers, pers en inkopers en fungeren als podium voor nieuwe samenwerkingsverbanden.

Lokale, provinciale en nationale overheden zoals; de provincies Zuid-Holland, Noord-Brabant en Limburg, de gemeente Den Haag, de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Justitie en Veiligheid, Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, en Rijkswaterstaat, nemen actief deel, wat getuigt van brede institutionele erkenning.

Een krachtige externe bevestiging komt uit het rapport van de European Commission: “Fostering Innovation in the Public Sector” (2023) – opgesteld door DG REGIO en DG CONNECT. Daarin wordt expliciet benoemd:

“Public sector innovation models that emphasize co-creation, procurement-driven experimentation, and startup engagement — such as Startup in Residence models — are gaining recognition as scalable and cost-effective mechanisms across EU member states.”

Criterion 3: Bewezen werkzaamheid

De methodiek van Startup in Residence Intergov is uitvoerig getest in uiteenlopende praktijkomgevingen. Het programma levert niet alleen ideeën op, maar leidt tot duurzame oplossingen die hun waarde hebben bewezen.

Zo ontwikkelde Gradient samen met ambtenaren kunstmatige intelligentie-systemen die beleidsbesluitvorming ondersteunen. JoinSeven bouwde in slechts vijf maanden, samen met het Ministerie van Economische Zaken en andere departementen, een werkend prototype van *Codi*, om ambtenaren te ondersteunen bij het sneller, nauwkeuriger en consistentere beantwoorden van Kamervragen.

Dankzij de inzet van de Meervoudig Onderhandse Aanbestedingsprocedure konden deze innovaties snel geïmplementeerd worden binnen overheidsorganisaties. Maar liefst 35% van de deelnemende startups ontvangt na afloop van het traject een vervolgoopdracht of langdurig partnerschap met een overheidsorganisatie. Een uitzonderlijk hoog conversiepercentage binnen publieke innovatieprogramma's.

De aanpak van SiR Intergov sluit mooi aan bij het *Innovation Playbook for Government* (2021), opgesteld door de OECD en Europese Commissie, waarin het belang wordt benadrukt van innovaties die verder gaan dan pilots:

“Procurement-based experimentation is one of the strongest drivers of implementation success.”

Dimensie II: Publieke meerwaarde

Criterium 4: Geeft aandacht aan een helder probleem, een uitdaging of een duidelijke kans

Startup in Residence Intergov zet expliciet in op probleemgedreven innovatie. Overheden kampen met urgente maatschappelijke uitdagingen zoals klimaatverandering, digitale transformatie en toenemende druk op uitvoeringsorganisaties, maar vinden niet altijd via reguliere kanalen de vernieuwende oplossingen die startups kunnen bieden. Daarom haalt SiR Intergov concrete vraagstukken op bij ambtenaren, beleidsmakers en uitvoeringsorganisaties. Door deze uitdagingen rechtstreeks uit de praktijk te halen, sluiten ze nauw aan op de actuele beleidsrealiteit en is er direct eigenaarschap binnen de overheid, waardoor implementatiekansen aanzienlijk toenemen.

Het programma richt zich op herkenbare problemen zoals:

- Netcongestie: bedrijven liepen vast door een tekort aan capaciteit op het elektriciteitsnet. *Emmett Green* ontwikkelde een systeem voor slim energiebeheer en flexibele opslag, zodat bedrijven efficiënter gebruik kunnen maken van bestaande netcapaciteit, zonder dure infrastructuuraanpassingen.
- Biodiversiteitsverlies: metalen damplaten boden geen leefomgeving voor flora en fauna. *ReefSystems* ontwierp onderwater plantenbakken die aan de damwanden worden gemonteerd om de biodiversiteit te herstellen.
- Bureaucratische belasting (JoinSeven): ambtenaren besteedden veel tijd aan het verzamelen en structureren van informatie. *JoinSeven* ontwikkelde AI-tool *Codi*, die helpt om Kamervragen sneller, consistent en transparanter te beantwoorden.

Volgens het Professioneel en Innovatief Aanbesteden Netwerk voor Overheidsopdrachten (PIANOo) start elke challenge expliciet met het formuleren van een probleemstelling, niet met een oplossing. Dat is essentieel voor open innovatie. Het voorkomt tunnelvisie en biedt ruimte voor onverwachte, creatieve, maar ook goed implementeerbare voorstellen van startups. Deze aanpak maakt het programma niet alleen effectief, maar ook inspirerend en vernieuwend binnen het publieke domein.

Criterium 5: Maatschappelijk nut of versterking van de uitvoering of de dienstverlening

Startup in Residence Intergov richt zich op innovaties die direct bijdragen aan betere publieke dienstverlening en efficiëntere uitvoering. Door nauw samen te werken met overheden worden oplossingen ontwikkeld die écht aansluiten op de praktijk en het werk van ambtenaren verbeteren. Dit leidt tot tastbare maatschappelijke waarde en stimuleert innovatie binnen de overheid.

Concrete voorbeelden van maatschappelijk nut zijn:

- *JoinSeven's Codi*: ondersteunt beleidsambtenaren bij het sneller en consistentere beantwoorden van Kamervragen. Dit bespaart tijd en verhoogt de kwaliteit van overheidscommunicatie.
- *Argaleo's digitale tweelingen*: helpen crisisdiensten om tijdens grote evenementen (denk aan marathons, festivals of politieke demonstraties) realtime beslissingen te nemen op basis van live data. Dat verhoogt veiligheid én responsiviteit.
- *Clappform*: maakt geavanceerde datatechnologie toegankelijk voor agrarische ondernemers en decentrale overheden, en draagt zo bij aan het vergroten van de cyberweerbaarheid van vitale sectoren.
- *Biosphere Solar*: ontwikkelt circulaire zonnepanelen met een sociaal verantwoord productieproces, waardoor energietransitie en sociale rechtvaardigheid hand in hand gaan.

Deze toepassingen zijn meer dan technologische oplossingen; ze versterken het handelen van de overheid, verlagen uitvoeringsdruk, verbeteren dienstverlening aan burgers én vergroten het vertrouwen in de overheid als innovatieve en oplossingsgerichte partner.

Dimensie III: Inspirerende werking

Criterium 6: Bredere toepasbaarheid

Alle oplossingen binnen Startup in Residence Intergov worden ontwikkeld met het oog op opschaalbaarheid en herbruikbaarheid, zodat publieke middelen efficiënt worden ingezet en impact wordt vergroot. Innovaties worden niet gebouwd voor één specifieke casus, maar zodanig ontworpen dat ze makkelijk kunnen worden aangepast aan andere contexten of overheden.

Zo breidt startup Gradient uit naar nieuwe beleidsdomeinen binnen en buiten Nederland, bijvoorbeeld in sociaal beleid, duurzaamheid en veiligheid. Argaleo's *digitale tweelingen* worden inmiddels gebruikt door meerdere steden voor mobiliteitsvraagstukken, veiligheid en ruimtelijke ordening. Clappform past zijn dataplatform nu ook toe binnen de woningbouw en energiesector, waarmee het bijdraagt aan de uitvoering van de energietransitie. En *Codi* van JoinSeven wordt geëvalueerd door verschillende ministeries voor bredere inzet binnen rijksoverheid en uitvoeringsorganisaties.

Ook het programma zelf is overdraagbaar: de methodiek, inkoopstructuur en leeromgeving kunnen eenvoudig worden toegepast door andere overheidslagen of in internationale context. Hierdoor ontstaat een schaalbaar ecosysteem voor publieke innovatie waarin samenwerking en kennisdeling centraal staan.

In zijn eindrapport "Much More Than a Market: Strengthening the EU's Competitiveness", in opdracht van de Europese Commissie, stelt Mario Draghi:

"Strategic autonomy will require a dramatic shift in how public demand stimulates innovation. Government procurement must become the most powerful driver of scale and interoperability across Member States."

Criterium 7: Inspirerend

Het verhaal van Startup in Residence Intergov spreekt tot de verbeelding en laat zien dat overheidsvernieuwing wél mogelijk is. Zoals een oud-deelnemer in een interview beschrijft: *"Wat het programma bijzonder maakt, is dat het veel meer is dan een traditionele opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie."* Startups worden behandeld als gelijkwaardige partners, wat leidt tot wederzijds begrip, snelheid en creatieve oplossingen. Ambtenaren leren nieuwe werkvormen en stappen buiten bestaande kaders.

De werkwijze doorbreekt beleidsmatige silo's en laat concreet zien hoe de overheid een launching customer kan zijn voor maatschappelijke vernieuwing. De *Demo Days* van SiR Intergov trekken nationale beleidsmakers, ambtenaren, bestuurders, ondernemers,

changemakers en media, en creëert daarmee de perfecte omgeving voor nieuwe samenwerkingen.

Zoals het Professioneel en Innovatief Aanbesteden Netwerk voor Overheidsopdrachten (PIANOo) het verwoordt: dit is *“geen dikke offertes of ingewikkelde documenten, maar kort en krachtig”*, en dat maakt het zo sterk.

Ook wordt in het strategisch rapport van ESPAS (Global Trends to 2040, 2023) gewaarschuwd voor bestuurlijke stagnatie en roept op tot inspirerende vormen van co-creatie in het publieke domein:

“The most resilient states will be those that embrace civic innovation. Not just digitalisation, but new relationships between government and citizens, based on experimentation, co-creation and shared responsibility.”

Criterion 8: Toont lef

Startup in Residence Intergov kiest bewust voor publieke inkoop als instrument voor innovatie, in plaats van subsidies of pilots. Deze keuze vereist bestuurlijke moed, omdat het vraagt om het combineren van innovatie met formele aanbestedingsregels. Een terrein dat vaak als risicomijdend bekendstaat. Toch laat het programma zien dat juist binnen de kaders van de inkoopwet wendbaarheid en vernieuwing mogelijk zijn.

Het programma durft te experimenteren met onconventionele routes, zoals de *wildcard-procedure*, waarbij niet de overheid de challenge formuleert, maar burgers en startups zélf publieke problemen kunnen agenderen. Hiermee wordt niet alleen ruimte gecreëerd voor verrassende oplossingen, maar ook voor een opener en responsiever bestuur.

De inzet op structurele samenwerking over bestuurslagen heen: tussen rijk, provincies en gemeenten, onderstreept het lef om bestaande silo's en verkokerde verantwoordelijkheden te doorbreken. Dit vraagt om visie, bestuurlijk commitment en het vermogen om te werken met onzekerheid.

Zoals Margo Stam van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur treffend verwoordt: *“Meedoen vraagt om een flexibele mindset van een inkoper, omdat de oplossing bij aanvang nog onbekend is.”*

In het rapport *“Public Sector Leadership for the 21st Century”* van de OECD (2022), wordt de term *“risk-enabled leadership”* geïntroduceerd als essentieel kenmerk van publieke vernieuwing:

“To lead transformative innovation in the public sector, governments must cultivate risk-enabled leadership: creating space for experimentation, embracing legal uncertainty, and embedding feedback loops from real-world testing.”

Deze oproep tot bestuurlijk lef sluit naadloos aan bij wat SiR Intergov in praktijk brengt:

- Het omarmen van onzekerheid (geen vooraf bekende oplossing),
- Het durven contracteren van startups,
- En het publiekelijk verantwoorden van innovatieve inkoopkeuzes.

Ook de Europese Commissie benadrukte in haar “New European Innovation Agenda” (2022) de rol van innovatieve inkoop als katalysator voor risicovolle, impactvolle innovaties:

“Public procurement for innovation must not only reward results, but also allow space for bold ideas, failure, and iteration. This requires courage from both the buyer and the innovator.”

Bijlage: Use cases en visuele documentatie

Gebruik voor ondersteunend materiaal:

- <https://youtu.be/PC8RT8XRTBw> (Demo Day March 2025)
- <https://intergov.startupinresidence.com/winnaars> (Succesvolle samenwerkingen)
- <https://intergov.startupinresidence.com/updates> (Nieuws updates SiR Intergov)
- [SiR Intergov biedt een startup-aanpak voor maatschappelijke uitdagingen | PIANOo - Expertisecentrum Aanbesteden](#) (Artikel over SiR Intergov door PIANOo)

“Startup in Residence Intergov bewijst dat beleid, publieke waarde en ondernemerschap elkaar kunnen versterken. Niet morgen, maar vandaag, en niet incidenteel, maar systematisch.” – Hessel van Oorschot, programma manager.

Startup in Residence
Intergov